

STENUNGSUNDS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2010-01-18

7

§ 19

Dnr 0179/09

Motion - Stenungsund som GMO-fri zon

Anneli Holmén (mp) menar i en motion att kommunen bör förklara sig som GMO-fri zon och förbjuda GMO i all produktion och odling inom kommunen och genom krav i upphandlingar och avtal säga nej till produkter som genmodifieras.

Kommunfullmäktige överlämnade motionen till kommunstyrelsen som i sin tur gav Samhällsbyggnadsutskottet i uppdrag att ta fram ett förslag till svar på motionen och Kansliet i uppdrag att utreda om frågeställningarna i motionen faller inom ramen för den kommunala kompetensen.

I tjänsteskrivelse daterad 2009-09-30 redogör miljöchefen för vad genetiskt modifierade grödor är, vilka grödor som är vanligast, vilken lagstiftning som styr och hur produkterna märks och hur andra kommuner handlagt frågan om GMO. Skrivelsen behandlas av Samhällsbyggnadsutskottet 2009-11-10 och man beslutar enligt följande:

"Samhällsbyggnadsutskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att som svar på motionen framföra att det är viktigt att man är restriktiv mot alla former av GMO då det i dagsläget inte går att förutsäga vilka konsekvenser dessa grödor kommer ha på vårt ekosystem. Vid kommande livsmedelsupphandlingar inom kommunen ska även frågan om GMO-fria livsmedel tas upp i kravspecifikationen. Vidare föreslår samhällsbyggnadsutskottet kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att genom detta svar förklara motionen besvarad."

Kansliet redogör i skrivelse av 2009-11-18 för den kommunala kompetensen samt de ekonomiska och juridiska aspekterna av motionen och menar att juristerna på Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) vid samtal gjort bedömningen att det torde falla utom ramen för den kommunala kompetensen att en kommun förklarar sig som GMO-fri zon och förbjuder genmanipulerade organismer i all produktion och odling inom kommunens gränser. Möjligen kan kommunen uttala en viljeinriktning eller ett önskemål om att produktion och odling inom kommunens gränser inte genmanipuleras. SKL menar också att kommunen vid upphandling kan ta med GMO-aspekten som ett kvalitetskrav i kravspecifikationen men man betonar samtidigt vikten av att kommunen måste kunna kontrollera ställda krav. Frågeställningen har ännu inte prövats juridiskt.

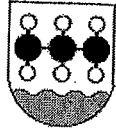
Kommunstyrelsen beslutar 2009-12-07 att återremittera motionen för samordning av synpunkter.

I tjänsteskrivelse av 2009-12-07 konstateras de ekonomiska aspekterna av att införa GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen vid kommande livsmedelsupphandlingar inte är beaktade i materialet men bör beaktas i de fall man gör en livsmedelsupphandling och vill ha med frågan om GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen.

Forts.

Justeras

O.A.

STENUNGSUNDS
KOMMUN

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2010-01-18

Kommunstyrelsen

Forts. § 19

Administrationen har samrått med miljöchefen och uppfattningen är att kommunen bör ha en restriktiv hållning mot alla former av GMO vid odling och produktion i kommunen och att kommunen i kommande livsmedelsupphandlingar ska ha möjlighet att ta med frågan om GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen.

Beslutsunderlag

Motion

Kommunfullmäktige 2009-02-16, § 34

Skrivelse från Kommunfullmäktiges ordförande 2009-03-10

Kommunfullmäktige 2009-03-23, § 47

Tjänsteskrivelse 2009-05-05

Kommunstyrelsen 2009-05-18, § 115

Tjänsteskrivelse, 2009-09-30

Samhällsbyggnadsutskottet 2009-11-10, § 275

Tjänsteskrivelse 2009-11-18

Kommunstyrelsen 2009-12-07, § 287

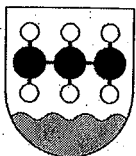
Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att som svar på motionen om att förklara Stenungsund som GMO-fri zon framföra att det är kommunens viljeinriktning och önskemål att genmanipulerade organismer inte används i produktion och odling av grödor i kommunen eftersom det i dagsläget inte går att förutsäga vilka konsekvenser genmanipulation har på ekosystemet.

Vid kommande livsmedelsupphandlingar kan frågan om GMO-fria livsmedel tas upp i kravspecifikationen.

Vidare beslutar kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att genom detta beslut och miljöchefens skrivelse av 2009-09-30 förklara motionen besvarad.

Justeras

STENUNGSUNDS
KOMMUN
Agneta Dejenfelt

TJÄNSTESKRIVELSE

2010-01-12

Dnr 0179/09

Till Kommunstyrelsen

Motion - Stenungsund som GMO-fri zon – ekonomisk och juridisk granskning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att som svar på motionen om att förklara Stenungsund som GMO-fri zon framföra att det är kommunens viljeinriktning och önskemål att genmanipulerade organismer inte används i produktion och odling av grödor i kommunen eftersom det i dagsläget inte går att förutsäga vilka konsekvenser genmanipulation har på ekosystemet.

Vid kommande livsmedelsupphandlingar kan frågan om GMO-fria livsmedel tas upp i kravspecifikationen.

Vidare föreslås att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att genom detta beslut och miljöchefens skrivelse av 2009-09-30 förklara motionen besvarad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2009-12-07, § 287 att återremittera ärendet om Stenungsund som GMO-fri zon till kansliet för samordning av synpunkter.

De synpunkter som kommunstyrelsen syftade på var Samhällsbyggnadsutskottets beslut av 2009-11-10, § 275 och Administrationens tjänsteskrivelse av 2009-11-18.

Samhällsbyggnadsutskottets beslut: *"Samhällsbyggnadsutskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att som svar på motionen framföra att det är viktigt att man är restriktiv mot alla former av GMO då det i dagsläget inte går att förutsäga vilka konsekvenser dessa grödor kommer ha på vårt ekosystem. Vid kommande livsmedelsupphandlingar inom kommunen ska även frågan om GMO-fria livsmedel tas upp i kravspecifikationen. Vidare föreslår samhällsbyggnadsutskottet kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att genom detta svar förklara motionen besvarad."*

Administrationens tjänsteskrivelse av 2009-11-18 där den kommunala kompetensen och de ekonomiska och juridiska aspekterna granskas: *"Juristerna på Sveriges Kommuner och Landsting gör bedömningen att det torde falla utom ramen för den kommunala kompetensen att en kommun förklarar sig som GMO-fri zon och förbjuder genmanipulerade organismer i all produktion och odling inom kommunens gränser. Möjligen kan kommunen uttala en viljeinriktning och ett önskemål om att produktion och odling inom kommunens gränser inte genmanipuleras.*

SKL menar också att kommunen vid upphandling kan ta med GMO-aspekten som ett kvalitetskrav i kravspecifikationen men man betonar samtidigt vikten av att kommunen måste kunna kontrollera ställda krav. Frågeställningen har ännu inte prövats juridiskt."

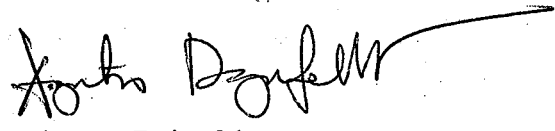
De ekonomiska aspekterna av att införa GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen vid kommande livsmedelsupphandlingar är inte beaktade i materialet men bör beaktas i de fall man gör en livsmedelsupphandling och vill ha med frågan om GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen.

Administrationen har samrått med miljöchefen och konstaterar att det inte finns någon diskrepans mellan Samhällsbyggnadsutskottets beslut och Administrationens ekonomiska och juridiska granskning. Uppfattningen är att kommunen bör ha en restriktiv hållning mot alla former av GMO vid odling och produktion i kommunen och att kommunen i kommande livsmedelsupphandlingar ska ha möjlighet att ta med frågan om GMO-fria livsmedel i kravspecifikationen.

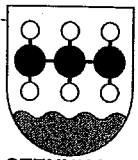
STENUNGSUNDS KOMMUN
Administrationen

Anette Oscarsson
Administrativ chef

Agneta Dejenfelt
Kommunsekreterare

STENUNGSUNDS
KOMMUN
Fredrik Cederholm

TJÄNSTESKRIVELSE
2009-09-30

0179/09

Till Samhällsbyggnadsutskottet

Motion - Stenungsund som GMO-fri zon

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsutskottet föreslår Kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige att i sitt svar på motionen framför att det är viktigt att man är restriktiv mot alla former av GMO då det i dagsläget inte går att förutsäga vilka konsekvenser dessa grödor kommer ha på vårt ekosystem. Vid kommande livsmedelsupphandlingar inom kommunen ska även frågan om GMO-fria livsmedel tas upp i kravspecifikationen.

Sammanfattning

Anneli Holmén (mp) inlämnade den 16 februari 2009, § 34, till kommunfullmäktige en motion där hon menar det finns många obesvarade frågor kring användandet av GMO och motionären önskar därför att kommunen förklarar sig som GMO-fri zon och förbjuder GMO i all produktion och odling inom kommunen samt att kommunen genom krav i upphandlingar och avtal säger nej till produkter som genmodifieras.

Att införa en GMO-fri zon betyder att kommunen motsätter sig all odling av GMO-grödor och alla de handlare som väljer att handla med GMO-produkter. Rent juridiskt har emellertid inte kommunerna rätt att hindra odlingar på privat mark eller att utdela sanktioner mot de handlare som vill handla med GMO.

Stenungsund har gemensam upphandling med Tjörn och Orust. Enligt chefen för Måltidsenheten, Solveig Larsson, har det i gällande upphandling lagts stor vikt vid ekologiska livsmedel samt god omsorg och miljövänliga transporter. Vid nästa upphandling kommer även frågan om GMO-fria livsmedel att tas upp i kravspecifikationen.

Bakgrund (Källa Livsmedelsverket)

Användning

Genetiskt modifierade grödor har funnits på världsmarknaden i över tio år. Följande användningssätt.

- Den vanligaste användningen av tekniken är att gener förs över till växter för att växterna ska klara insektsangrepp och bekämpningsmedel bättre. Fördelen med dessa är odlaren inte behöver använda lika mycket bekämpningsmedel som när man odlar konventionella växter.
- Denna typ av genteknik används också för att ta fram grödor med bättre näringsinnehåll ex. raps med bättre oljesammansättning och ris som innehåller mer A-vitamin.

- Framställning av exempelvis vitaminer, aminosyror och enzymer som sedan används i livsmedelsindustrin.

Vilka grödor

De största genetiskt modifierade grödorna i världen är soja, majs, raps, bomull och ris. I EU finns några genetiskt modifierade växtsorter som är godkända för användning inom livsmedelsproduktion, till exempel soja, majs och raps. Sammanlagt finns knappt hundra godkända genetiskt modifierade produkter i EU. I Sverige finns bara ett fåtal produkter på marknaden.

Lagstiftning och Märkning

EU har världens hårdaste lagstiftning kring genetiskt modifierade organismer, GMO. Det ska garantera att endast säkra genetiskt modifierade livsmedel släpps ut på marknaden. Innan en produkt godkänns görs en riskbedömning av produkten. För att till exempel genetiskt modifierad majs ska godkännas måste experterna bedöma att den är lika säker att äta som konventionell majs.

Varje genetiskt modifierad växt bedöms också ur miljösynpunkt, till exempel om den kan bli ett besvärligt ogräs eller få andra negativa konsekvenser för miljön, innan den godkänns. I Sverige är det Jordbruksverket som ansvarar för den bedömningen.

EU-lagstiftningen ställer hårda krav på märkning av genmodifierade organismer, GMO. Alla produkter som består av, innehåller eller har framställts av GMO ska märkas. På en produkt kan det till exempel stå "framställd av genetiskt modifierad soja". Även livsmedel som är framställda av GMO men som genom olika processer inte längre innehåller något DNA från en GMO ska märkas, till exempel tomatpuré, majsstärkelse och rapsolja.

Undantag från märkning

Enzymer, aminosyror och vitaminer framställda av så kallade genetiskt modifierade mikroorganismer (GMM) och där inget sådant material finns i slutprodukten, behöver inte märkas.

Livsmedel som av tekniska skäl tillförts små mängder GMO oavsiktligt behöver inte märkas. Högst 0,9 procent av råvaran får vara GMO, utan att produkten behöver märkas. En förutsättning är att den GMO som oavsiktligt hamnat i produkten är riskbedömd och godkänd.

Kött, mjölk och ägg från djur som har utfodrats med genetiskt modifierat foder är inte genetiskt modifierade produkter och behöver därför inte märkas. Det gäller även kläder som är gjorda av genetiskt modifierad bomull.

Utanför EU

I USA behöver inte genetiskt modifierade produkter märkas. Däremot riskbedöms och godkänns produkterna innan de släpps ut på marknaden. De amerikanska myndigheterna menar att om en produkt bedöms vara ofarlig för människors hälsa, så behöver den inte märkas.

Andra kommuner som handlagt frågan - medborgarförslag om GMO-fria zoner

Gotland

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har 2006 avstyrkt ett medborgarförslag om GMO-fria zoner, eftersom det ansågs praktiskt ogenomförbart. Frågan om GMO ansågs dock viktig att "debattera vidare".

Östersund/Jämtland

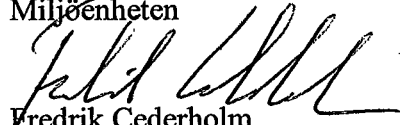
I november 2008 beslutade kommunstyrelsen i Östersund att Östersund ska vara en GMO-fri zon. I april i år följde landstinget efter och satte stopp för GMO också inom Jämtlands läns landsting. Kort därefter följde Åre kommun efter.

Lysekil

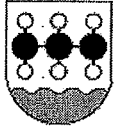
Miljö- och Byggförvaltningen har i maj 2009 yttrat sig att det är viktigt att man är restriktiv mot all former av GMO. Då det inte går att förutsäga vilka konsekvenser dessa grödor kommer ha på vårt ekosystem. Kostchefen i kommunen säger att i kravspecifikationen för livsmedelsupphandlingen tar man upp att det möjligaste mån ska vara GMO-fria livsmedel. I och med detta har medborgarförslaget ansetts besvarat.

STENUNGSUNDS KOMMUN

Miljöenheten

Fredrik Cederholm
Miljöchef

Maria Sigroth
Samhällsbyggnadschef

STENUNGSUNDS
KOMMUN

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2009-03-23

Kommunfullmäktige

§ 47

Diarienummer 0179/09

Motion - Stenungsund som GMO-fri zon

På Kommunfullmäktige den 16 februari 2009, § 34, inlämnades en motion från Anneli Holmén (Mp). I motionen skrev motionären att den svenska regeringen i förhandlingar med EUs miljöministrar givit klartecken till att Sverige ska tillåta genetiskt modifierade organismer - GMO - i svensk livsmedelsproduktion.

Motionären menar att det finns många obesvarade frågor kring användandet av GMO och motionären önskar därför att kommunen förklarar sig som GMO-fri zon och därmed förbjuder GMO i all produktion och odling inom kommunen samt att kommunen genom krav i upphandlingar och avtal säger nej till produkter som genmodifierats.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ge Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om frågeställningarna i motionen faller inom ramen för den kommunala kompetensen. Kommunfullmäktige beslutar också ge Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag till svar på motionen.

Justeras

MS
79

Motion för Stenungsund som GMO-fri zon

Den svenska regeringen har i förhandlingar med EUs miljöministrar givit klartecken till att Sverige som ett av få länder i EU ska tillåta genetiskt modifierade organismer - GMO – i svensk livsmedelsproduktion. EU tillåter dock regioner och kommuner att utropa GMO-fria zoner.

Det finns ett brett spektra av perspektiv på vinster och risker med GMO, vilket också slås fast i en FN-rapport från 2009; International Assessment of Agricultural Knowledge, Science and Technology for Development (IAASTD). Slutsatsen som dras ur denna är att information om bioteknikens fördelar och nackdelar ofta blir anekdotisk och motsägelsefull varpå man inte med säkerhet kan förutsäga hur GMO påverkar omgivningen, människors hälsa eller ekonomi. Många risker är ännu okända.

Jag anser att kommunen ska tillämpa försiktighetsprincipen när det gäller GMO. Vi vet ännu alltför lite om vad som händer med den biologiska mångfalden eller hur vår hälsa påverkas av att äta mat som är direkt eller indirekt genmodifierad.

Med anledning av ovanstående föreslår jag fullmäktige besluta att Stenungsunds kommun:

- förklarar sig som GMO-fri zon och därmed förbjuder GMO i all produktion och odling inom kommunen samt
- genom krav i upphandlingar och avtal säger nej till produkter som genmodifierats.

Anneli Holmén, Miljöpartiet de Gröna i Stenungsund